

УКРАЇНА ТА СХІД

УДК 327 (477 : 569.4 – 076)

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА УКРАЇНИ НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ: АРАБО-ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ КОНФЛІКТ І ПРОБЛЕМА ДВОСТОРОННІХ ВІДНОСИН УКРАЇНИ З ІЗРАЇЛЕМ ТА ПАЛЕСТИНОЮ

Олег Костюк

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
кафедра нової та новітньої історії зарубіжних країн,
вул. Університетська, 1, кімн. 334а., Львів, Україна, 79000*

Стан арабо-ізраїльського конфлікту давно уже вийшов за межі регіонального протистояння й отримав статус глобального. Через низку суперечностей між двома державами і зараз не вдається досягнути компромісу. Ускладнює цей процес і внутрішньополітичне протистояння, яке спостерігається в Палестинській національній автономії. Зі здобуттям Україною незалежності наша держава отримала можливість стати серйозним політичним гравцем. Через стратегічні інтереси в регіоні Україна у своїй зовнішній політиці змушена дотримуватися принципу багатовекторності, спрямованого на збереження дружніх відносин з обома сторонами конфлікту.

Ключові слова: Україна, Ізраїль, Палестинська автономія, зовнішня політика, міждержавні відносини.

Ставши на шлях самостійного розвитку на початку 90-х українська держава опинилась перед дилемою вибору: продовжувати дипломатичну політику, започатковану ще в СРСР, чи стати на шлях вироблення власної системи міждержавних відносин. Нова дипломатична поведінка вимагала залучення низки фахівців різного роду спеціалізації та нових і рішучих кроків у її втіленні в життя. Керуючись принципами демократизму та міждержавної рівності нашою державою, у цей час зроблено декілька важливих кроків у напрямі розвитку української дипломатії.

Поряд з уже традиційним напрямом США–Європа–Російська Федерація актуальним для української держави став ще один напрям зовнішньої політики – близькосхідний. Він перспективний через економічну вигідність співпраці з країнами даного регіону. Тоді ж панарабістичний підхід дипломатії, зміст якого полягав у принципі добросусідства з арабовними державами регіону зіткнувся з новим підходом, втілення в життя якого

означало розширення кола співпраці і на територію Держави Ізраїль. Каменем спотикання, який ставав на заваді активного провадження дипломатичних відносин, було арабо-ізраїльське протистояння та актуальне і логічне запитання, хто на чийй стороні.

На фоні тоталітарної машини СРСП Україна відмовилась від однобічного підходу до арабо-ізраїльського протистояння, яке було досить гострим у міжнародному дискурсі, та виявила бажання співпраці з усіма без винятку, сторонами конфлікту.

Попри свою неофіційність зрозумілим є факт існування декількох підходів та бачень у способах розв'язання близькосхідного протистояння. Значущість регіону з погляду геополітики спричинила перехрещення глобальних інтересів декількох великих держав, зокрема США, європейської спільноти, Російської Федерації. Тому навіть у виробленні стратегії поведінки на Близькому Сході українські інтереси в кращому випадку є дотичними до зовнішньополітичних ініціатив вищезгаданих держав. Відхилення від норм чи конфронтація з інтересами більш потужного геополітичного гравця може призвести до негативних наслідків, навіть спроби впливу через введення міжнародних санкцій. Згадаймо лише скандал зі звинуваченням української сторони з боку коаліціантів антиіракської кампанії у поставці зброї у 2002 році до Іраку, а саме систем протиповітряної оборони "Кольчуга". Хоча факт поставки так і не був доведений, проте міжнародний скандал зумів добряче полоскотати нерви українським дипломатам та перевірити на міцність безкомпромісність Української сторони у питаннях дотримання міжнародних угод.

Складність і делікатність ситуації, в якій опинилася наша держава полягає у тому, що фактично, відносячи себе до Європи, Україна втілюючи свою зовнішню політику, ризикує потрапити у вир протистояння Схід-Захід, а отже бути віднесеною до "ворожих елементів західної експансії", або ж занадто тісна співпраця з арабськими державами може призвести до звинувачень України в потуранні амбіціям міжнародних терористів.

Основною метою з якою написана ця стаття є оцінка діяльності України у спробі налагодження повноцінних дипломатичних відносин з Ізраїлем та Палестинською національною адміністрацією (а до 1994 року представниками палестинської сторони у протистоянні). Окрема увага приділена складності ситуації в якій опинилася Україна, її миротворчій ініціативі у спробі розв'язання конфлікту та зрештою міфічності твердження про активний та значний вплив нашої держави на хід близькосхідного мирного процесу.

Дослідженням політичних відносин з такими країнами регіону як Ізраїль та з 1994 року з Палестинською автономією, займалася невелика група науковців, проте проблема лавірування між обома сторонами конфлікту з метою збереження добрих відносин з ними не ставала об'єктом окремого дослідження. Адже принцип багатовекторності дипломатії держави попри свою демократичність є по-своєму хитким. Будь-які мирні ініціативи та двосторонні домовленості з однією стороною можуть бути сприйняті як виклик, чи ворожі дії іншою.

Проблему дипломатичних відносин України у напрямі Близького Сходу порушено у низці праць українських науковців у філософії, політології, історії та міжнародних відносин. Найбільш вдалим та аргументованим, на наш погляд, є роботи одеської

дослідниці А. Захарченко [3; 4; 5], які відзначаються глибоким аналітичним змістом та новаторством у пропозиціях щодо формування близькосхідної політики нашої держави. Також над питаннями дотичними до теми працювали О. Коппель [6], Ю. Кочубей [7], І. Литвин [8], Б. Парахонський [10], Ю. Скороход [11], В. Швед [13]. Побічно проблематикою стану міждержавних відносин в близькосхідному регіоні займається Є. Магда [9].

Причиною, яка змушує ретельно продумувати дипломатичні кроки України у своїй політиці у регіоні є довготривале, перманентне протистояння, що склалось на території Палестини між арабським та єврейським населенням регіону.

Після скасування британського мандата над Палестиною згідно з декларацією № 181 ООН від 29 листопада 1947 року, було заплановане утворення державних утворень для двох народностей регіону: євреїв та арабів. Завдяки прийняттю чітких рішень та більш згуртованому керівництву євреї вже у 1948 році змогли проголосити створення нової держави, втілюючи цим міф про Сіон. Натомість, позбавлені єдиного керівництва палестинці не змогли сформувати єдиної держави та обмежилися нотами протесту і поодинокими випадками насилля. Відсутність держави у палестинців, перешкоди на шляху її створення з боку євреїв, а також радикальні погляди ісламістів на неможливість існування в Палестині двох держав, призвели до низки арабсько-ізраїльських воєн, у яких були задіяні не лише самі винуватці та поодинокі держави регіону, але й через стратегічні інтереси потужні міжнародні гравці – США та СРСР.

Завдяки міжнародному посередництву на початку 90-х було проведено серію перемовин, що дали поштовх до створення державного формування палестинців – Палестинської національної автономії, яка в недалекій перспективі мала б перетворитися у державу. Та деякі розбіжності у поглядах, небажання йти на поступки та й самі внутрішньополітичні протистояння в Ізраїлі та ПНА перешкодили втілити заплановане. Як наслідок – у XXI столітті конфлікт вступив нерозв'язаним. Смерть Ясіра Арафата, лідера Організації визволення Палестини (далі – ОВП), єдиної організації яку визнавали на міжнародній арені представницькою від палестинців, дала поштовх активізації менших, але радикально налаштованих організацій як-от ХАМАС. Відсутність успіхів у переговорному процесі стали причиною того, що на парламентських виборах в автономії, які відбулися у січні 2006 року, перемогли радикально налаштовані ісламісти на чолі з ХАМАС, яким, згідно з чинним законодавством було доручено сформувати новий уряд. Небажання встановлювати дипломатичні відносини з безкомпромісним представницьким органом ХАМАС, його присутність у рейтингу міжнародних терористичних організацій викликали чергове поглиблення кризи, що полягала у його бойкоті низкою країн міжнародної спільноти. Через конфлікт у розподілі сфер впливу у внутрішній політиці між ФАТХ та ХАМАС у 2007 році автономія розкололася на два утворення: Сектор Газа та Західний берег ріки Йордан, владу в яких почали контролювати представники ХАМАС та ФАТХ відповідно. У ситуації, в якій палестинців стали представляти два суттєво відмінні за своїми поглядами напрями, досягнення компромісу виявилось надто складним. Тому на цей момент протистояння продовжує перебувати у стані перманентної політичної кризи.

Активну позицію в переговорному процесі та просуванні діалогу у досягненні компромісу зайняла Україна. Наша держава задекларувала положення, що зосереджувало свою увагу на мирному врегулюванні конфлікту та можливості співіснування на території Палестини двох держав.

Вдавшись у ретроспективу відносин України з обома сторонами конфлікту та проаналізувавши ці відносини, можна помітити закономірність оберненої пропорційності: наскільки позитивно встановлювалися дипломатичні відносини із однією стороною конфлікту, так, відповідно погіршувалися або переходили у стан невизначеності стосунки з іншою.

Відносини між Ізраїлем та Україною формувалися під впливом низки складних внутрішніх та зовнішніх чинників. У політиці партнерства з Ізраїлем наша країна має певні інтереси як в економічному, так і в політичному напрямі. Зі стратегічного погляду тісні взаємини з Ізраїлем дають можливість використання його впливу на єврейську громаду у США, представників у Світовому Банку, МВФ, ЄБРР. Стосовно України політична зацікавленість Ізраїлю полягає у мінімізації співпраці з арабськими державами регіону та репатріації українських євреїв на історичну батьківщину. Характеризуючи україно-ізраїльські взаємини варто звернути увагу на те, що своєрідним індикатором відображення стану стосунків стала періодичність двосторонніх, міждержавних візитів перших осіб держав. На шляху до повноцінного втілення в життя двосторонніх домовленостей спостерігалась певна млявість та пасивність з обох сторін у питанні їх імплементації.

У головному дипломатичному документі “Основні напрями зовнішньої політики України” було визначено, що особливий інтерес у геополітичному і геостратегічному вимірах у нашої держави викликають партнерські відносини з Ізраїлем та Єгиптом. Значною подією в розвитку відносин нашої держави з близькосхідними країнами став офіційний візит президента України Л. Кучми в Ізраїль і на території, підконтрольні палестинській владі, у вересні 1996 року, під час якого український лідер зустрівся з президентом і прем’єр-міністром Ізраїлю – Е. Вейцманом і Б. Нетаньяху, а також президентом ПНА Я. Арафатом, що стало важливим підтвердженням збалансованої й неупередженої позиції України у відносинах як з Ізраїлем, так і з арабськими державами [14].

Процес формування двосторонніх відносин між Україною та Ізраїлем складають у своєрідні, умовні три етапи, які і характеризували рівень та якість цих відносин.

Дипломатичні відносини між Україною та Державою Ізраїль були встановлені 26 грудня 1991 року. Перший, офіційний візит глави України на територію Держави Ізраїль відбувся 11 січня 1993 року. Тоді ж прозвучали поодинокі звинувачення у надмірній прихильності України до єврейської спільноти, пов’язані з культурою дотримання українським президентом традиції носіння ярмулки біля Стіни Плачу. Налагодження договірно-правової бази відбувалося під час другого періоду, що хронологічно охоплює межі 1993–1996 років. На третьому ж етапі міждержавних відносин спостерігається певне охолодження дипломатичного діалогу та становлення більш прагматичних відносин. Тоді ж згідно з положеннями нормативно-правового базису відносини України та Ізраїлю отримали визначення як «особливе партнерство».

Цікавим у співробітництві між обома державами є факт, що обидві держави наприкінці ХХ століття намагалися проводити політику розширення свого представницького контингенту у міжнародних правових структурах. Загалом державні інтереси Ізраїлю та України у цьому напрямі збігалися. Важливим і показовим чинником стало налагодження двосторонньої економічної співпраці в досить короткий період часу. Економічні інтереси з Ізраїлем збігаються насамперед у галузях сільського господарства, новітніх технологій та створення спільної банківської страхової системи, що б могла пришвидшити темпи надходження інвестицій на українські терени. Національний інтерес Ізраїлю був, на наш погляд, завжди домінуючим у діалозі Україна–Ізраїль. У цьому випадку ізраїльська сторона керувалася позиціями забезпечення власної регіональної безпеки, не нехтуючи використанням стратегічної співпраці з США. У результаті цього, Ізраїль, врахувавши тандем україно-американських відносин, використав як засіб тиску на українську сторону США. Наслідком для нашої держави стала неодноразова відмова від вигідних проєктів співпраці з арабськими країнами. Пропозиція щодо скерування українського військового контингенту для виконання миротворчої місії у складі багатонаціональних сил за мандатом ООН на кордон між Ізраїлем та палестинськими територіями і на Голанські висоти викликала стримано-негативну реакцію з боку ізраїльтян. Посилання української сторони на те, що під час вироблення своєї позиції із зазначених питань вона орієнтується, перш за все, на країни ЄС, вступ до якого визначено стратегічним напрямом зовнішньої політики нашої держави, також не мають з ізраїльської сторони належного розуміння [5].

Стосовно політичних взаємин між ПНА та Україною, варто говорити про те, що між обома державами встановилася політика добросусідських взаємин. У своїй близькосхідній політиці Україна задекларувала бачення розв'язання близькосхідного протистояння та позицію, у якій наполягає на мирному вирішенні протистояння. При тому наша держава визнає право арабів на утворення власної держави. Діалог, що тривав з українським президентом Леонідом Кучмою понад чотири роки переріс у те, що у 2001 році в Києві було відкрито дипломатичне представництво Палестинської автономії. Українські інтереси у співпраці з ПНА полягали у забезпеченні ринку збуту своєї продукції.

Зацікавлення ПНА в налагодженні тісної співпраці з Україною було продиктоване бажанням переходу рівня співпраці з постсоціалістичними країнами на якісно вищий. Не секрет, що розширення кола міжнародних посередників або ініціаторів мирного процесу було і залишається важливим для ПНА, тому вже тоді ПНА радо вітало миротворчі ініціативи України та намагалася допомогти Українській стороні стати повноцінною учасницею цього процесу. У цьому випадку можливим кроком розглядали залучення міжнародних спостерігачів з боку України, участь українського контингенту у міжнародних силах ООН з підтримання миру, присутність яких буде необхідна в період перед досягненням остаточного врегулювання і після нього [1].

Якщо ще на початку становлення дипломатичної діяльності у першій декаді 90-х. Україна ще не могла активно долучатися до миротворчої діяльності, а саме в напрямі врегулювання близькосхідного протистояння, то з настанням ХХІ століття дипломатичні зусилля значно активізувалися. Мирні ініціативи, з якими виступи-

ла українська дипломатія у 2001 році через загострення арабо-ізраїльського протистояння, відзначилися збалансованістю та спробою відновлення попереднього рівня довіри. Тодішні українські миротворчі ініціативи були за своєю суттю переказом позиції міжнародного співтовариства і не носили якогось окремого, нового змісту.

Серйозність намірів української сторони взяти активну участь у розробці шляхів подолання протистояння підтвердило впровадження посади спочатку Спеціального Посла МЗС України, а згодом – Повноважного представника України на Близькому та Середньому Сході, до компетенції якого входили поряд з установленням економічних та політичних контактів з арабськими країнами інтенсифікація посередницької діяльності України у врегулюванні конфлікту між Ізраїлем та його арабськими сусідами.

“Українські пропозиції у контексті міжнародних дипломатичних зусиль щодо мирного врегулювання близькосхідного конфлікту” оприлюднив президент України в Аммані під час його офіційного візиту до Йорданії, Сирії і Лівану у квітні 2002 року, який відбувся на тлі надзвичайного загострення арабсько-ізраїльського протистояння. Українські ініціативи передбачали безумовне та взаємне припинення вогню, насильницьких дій і терористичної діяльності, повне виведення ізраїльських військ із територій, підконтрольних ПНА, розгортання в районі конфлікту багатонаціональних сил, санкціонованих Радою Безпеки ООН, нормалізацію гуманітарної ситуації, паралельний початок мирних переговорів Ізраїлю з палестинцями, сирійцями й ліванцями, проведення міжнародної конференції із питань Близького Сходу [3].

Упевненість, з якою було оголошено ці ініціативи, поряд із демонстрацією готовності України взяти безпосередню участь у близькосхідному мирному процесі склали, на наш погляд, помилкове уявлення, що саме підхід компромісу та умиротворення та й запал з яким виступила українська дипломатія допоможуть розв’язати конфлікт, і можливість активного впливу на стан перемовин. Наша сторона запропонувала надати територію і забезпечити необхідні умови для проведення одного чи декількох раундів мирних переговорів між протидіючими сторонами, а також можливість скерування українського військового контингенту для виконання миротворчої місії у складі багатонаціональних сил за мандатом ООН на кордон між Ізраїлем та територіями, що підпорядковуються ПНА [15].

Арабські країни заявили про свою повну підтримку миротворчих зусиль України та висловили готовність до більш тісної взаємодії з нашою країною у цьому питанні, оскільки миротворчі ініціативи, з якими долучилася Україна стали ще однією надією на те, щоб довготривалий та неконструктивний діалог піднести на новий рівень та все-таки вирішити проблему протистояння. Цікавим є той факт, що українські мирні ініціативи за своєю суттю дотичні до тих, яких у близькосхідній політиці дотримувалася Об’єднана Європа. Тому з упевненістю можна говорити про те, що українська зовнішня політика у цьому напрямі стає важливою й органічною складовою європейської політики у близькосхідному регіоні і сприяє зусиллям нашої держави щодо інтеграції у європейські структури. Попри те не варто забувати, що у разі провадження будь-якого з підходів “близькосхідного квартету” вони наштовхуються на протидію як з однієї, так і з іншої сторони. Зокрема, переважна більшість миротворчих акцій, асоційованих європейською спільнотою, такі як Барселонський процес з організації

середземноморського співробітництва між державами регіону та низки інших, була відкинута чи прохолодно зустрінута як з боку позиції США, так і зі сторони Ізраїлю. А відповідність того, що положення та принципи, з якими виступає Україна, є дотичними до загальноєвропейських, нашою думкою, що в проведенні та втіленні в життя власного проекту розв'язання протистояння гору візьме верх більш потужніший геополітичний гравець.

Підтвердженням готовності України запропонувати протиборчим сторонам сприятливі можливості для проведення мирних переговорів на своїй території стала Міжнародна конференція ООН та Форум громадськості на підтримку миру на Близькому Сході, що відбулися у Києві 13–15 травня 2003 року. Конференція, у якій узяли участь представники урядів 46 зарубіжних країн, міжурядових організацій, ООН та численні міжнародні експерти, стала першим міжнародним заходом у межах палестинсько-ізраїльського мирного врегулювання з часу оголошення 30 квітня 2003 року. Міжнародним квінтетом у складі США, ООН, ЄС та Росії главам ізраїльського та палестинського урядів плану дій “Дорожня карта”, в зв'язку з чим одержала високу оцінку як основних міжнародних посередників, так і ключових арабських країн [13].

Зрозумілим є означення того, що українська сторона повинна випрацювати власну стратегію поведінки з протиборчими сторонами, і керуватись у цьому як державними інтересами так і не виходити за міжнародні правові норми.

Делікатність ситуації у якій перебуває Україна викликана не лише бажанням співпраці з обома сторонами але й відсутністю новаторства в уже складених відносинах. Інноваційний підхід України у проведенні економічної політики на Близькому Сході, на наш погляд, стає причиною того, що попри своє бажання активної участі в політичному діалозі регіону, через свою мало значущість в експортних стратегіях цих країн Україна не зможе претендувати на те, щоб її миротворчі ініціативи були почуті.

Не беручи до уваги численні заяви про миротворчі ініціативи, які декларувало зовнішньополітичне відомство нашої держави стосовно політики у близькосхідному регіоні, реальні оцінки та об'єктивність, на наш погляд, повинні бути на першому місці. Якби заяви не лунали з вуст керівників нашої держави, дозволимо собі бути чесними, міжнародна вагомість і авторитет України не дозволяє їй бути активним учасником або ініціатором миротворчого процесу. Будь-які мирні ініціативи, з якими виступали представники України, були скоріше голосливими акціями, аніж реальними та змістовними кроками у цьому напрямі. Тим паче у виробленні якогось нового підходу чи погляду на проблему не було проведено ніякої ініціативи, відмінної від уже існуючих підходів. Гасла та заяви залишалися в рамках так званих трьох підходів, позиції США, Російської Федерації чи Євросоюзу. Вихід за межі одного підходу несе за собою небезпеку ускладнення відносин з її ініціатором, або ж однією з сторін у палестинсько-ізраїльському протистоянні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Богомолов О.* Набіль Шаат Прошу Вас, тільки не в Ялті / Олександр Богомолов. – Режим доступу : <http://www.dt.ua/1000/1600/32639/>
2. *Веселовський А.* У світлі ісламської альтернативи. Східне Середземномор'я : регіональна

- система підвищеної небезпечності / А. Веселовський // Політика і час. – 2003. № 3–4.
3. *Захарченко А.* Позиція України щодо врегулювання арабо-ізраїльського конфлікту (2000–2006 рр.) / Алла Захарченко. – Режим доступу : <http://www.niss.od.ua/p/73.doc>
 4. *Захарченко А.* Аналіз ефективності міжнародного посередництва в арабо-ізраїльському конфлікті на сучасному етапі: досвід для України / Алла Захарченко // Стратегічні пріоритети. – 2008 – № 3 (8). – С. 240–249.
 5. *Захарченко А.* Шляхи і засоби мінімізації негативного впливу арабо-ізраїльського конфлікту на україно-ізраїльські і українсько-арабські відносини / Алла Захарченко. – Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/book/Odesfilya/st_zah.htm
 6. *Коппель О. А.* Деякі питання розвитку відносин України з державами Близького Сходу / О. А. Коппель, О. С. Пархомчук // Питання нової та новітньої історії. – 1995. – Вип. 41. – С. 135–142.
 7. *Кочубей Ю. М.* Україна і проблеми Близького і Середнього Сходу / Ю. М. Кочубей // Науковий вісник Дипломатичної академії України. – 2002. – Вип. 7. – С. 206–209.
 8. *Литвин І.* Зважаючи на особливості регіонів / Ігор Литвин // Політика і час. – 1996. – № 11. – С. 18–21.
 9. *Магда Є.* Близькосхідна криза: ретроспектива та прогноз / Євген Магда // Нова політика. – 2001. – № 4. – С. 30–33.
 10. *Парахонський Б. О.* Південні дивіденди. Сучасна політична ситуація на Близькому Сході та стратегічні інтереси України / Б. О. Парахонський // Політика і час. – 1998. – № 10. – С. 43–51.
 11. *Скороход Ю. С.* Украина и Ближний Восток / Ю. С. Скороход // Ближний Восток и современность. – 2001. – Вып. 11. – С. 233–252.
 12. *Сьомін С.* “Ісламський фактор” в Україні / С. Сьомін // Політика і час. – 2001. – № 11. – С. 36–48.
 13. *Швед В. І.* Близькосхідні пріоритети зовнішньої політики України / В. І. Швед // Україна : стратегічні пріоритети. Аналітичні оцінки / за ред. А. С. Гальчинського. – К. : НІСД, 2003. – С. 70.
 14. Україна – Близький Схід. Візит делегації МЗС України на чолі з заступником МЗС України К. Грищенком // Політика і час. – 1997. – № 1. – С. 90–98.
 15. Про участь Міністра закордонних справ України А. Зленка в офіційному візиті Президента України до Сирії, Лівану, Йорданії. Прес-реліз брифінгу з актуальних питань зовнішньої політики від 30 квітня 2002 р. – Режим доступу : www.mfa.gov.ua/information/?press/foreign/2002/04/30.html.

*Стаття: надійшла до редакції 15.10.2010
прийнята до друку 15.11.2010*

FOREIGN POLICY OF UKRAINE IN THE MIDDLE EAST: ARAB-ISRAEL CONFLICT AND THE PROBLEM OF UKRAINE'S BILATERAL RELATIONS WITH ISRAEL AND PALESTINE

Oleh Kostyuk

*The Ivan Franko National University of L'viv,
Department of Modern and Contemporary History of Foreign Countries,
1, Universitets'ka St., L'viv, Ukraine, 79000*

Israel-Arabian conflict has changed from a regional one, and received the global status now. A number of differences between two countries makes unable to reach a compromise. Domestic political opposition tangles this process in The Palestinian National Authority (PNA or PA). When Ukraine gained its independence, our country got a chance to become a serious political player. A number of strategic interests in the foreign policy of Ukraine forced to follow the multidirectional principle, aimed the preserving friendly relations with both parties of the conflict.

Key words: Ukraine, Israel, Palestinian Authority, foreign policy, international relations
Ukraine, Israel, Palestinian Authority, foreign policy, international relations.

ВНЕШНЯЯ ПОЛИТИКА УКРАИНЫ НА БЛИЖНЕМ ВОСТОКЕ: АРАБО-ИЗРАЙЛЬСКИЙ КОНФЛИКТ И ПРОБЛЕМА ДВУСТОРОННИХ ОТНОШЕНИЙ УКРАИНЫ С ИЗРАЙЛЕМ И ПАЛЕСТИНОЙ

Олег Костюк

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко,
кафедра новой и новейшей истории зарубежных стран,
ул. Университетская 1, Львов, Украина, 79000*

Состояние арабо-израильского конфликта давно уже вышло за рамки регионального противостояния и получило статус глобального. Из-за ряда спорных вопросов между двумя государствами и сейчас не удастся достичь компромисса. Осложняет этот процесс и внутривосточное противостояние, которое наблюдается в Палестинской национальной автономии. С приобретением Украиной независимости наше государство получило возможность стать серьезным политическим игроком. Учитывая стратегические интересы в регионе, Украина вынуждена в своей внешней политике придерживаться принципа многовекторности, направленного на сохранение дружеских отношений с двумя сторонами конфликта.

Ключевые слова: Украина, Израиль, Палестинская автономия, внешняя политика, межгосударственные отношения.